

CYKL LEKCJI POŚWIĘCONYCH LEKTURZE ROALDA DAHLA: „CZARLIE I FABRYKA CZEKOLADY”
W KLASIE IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Lekcja I: Baśń czy nie baśń? Co wiemy o lekturze pt.: „Charlie i fabryka czekolady”?

Czas: 45 minut

Cele:

Uczeń potrafi:

- określić czas i miejsce akcji,
- nazwać głównych bohaterów,
- odróżnić cechy świata realnego od fantastycznego,
- zna definicję baśni,
- potrafi wskazać cechy baśniowe w omawianej lekturze;

Formy pracy:

Grupowa, indywidualna, zbiorowa

Metody pracy:

- pogadanka,
- rozmowa kontrolowana,
- praca z tekstem;

Środki dydaktyczne:

- tekst lektury,
- karty pracy;

Przebieg lekcji:

- Uczniowie krótko opowiadają o swoich wrażeniach po przeczytaniu lektury: czy im się podobała, co ich najbardziej zdziwiło, rozśmieszyło, być może zdenerwowało; co im się nie podobało; czy chcieliby znaleźć się w świecie Charlie`go Bucketa,

- Na prośbę nauczyciela uczniowie określają czas i miejsce akcji, podają bohaterów, o których mowa w lekturze,

- Nauczyciel odczytuje definicję baśni, każdy uczeń otrzymuje w formie notatki do wklejenia do zeszytu podstawowe informacje dotyczące baśni (załącznik nr 1)

- Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (załącznik numer 2), wspólnie z nauczycielem uzupełniają tabelę,

- Podsumowanie zajęć, zapisanie notatki do zeszytu,

- Zadanie domowe:

Przypomnij sobie, jak zachowywały się dzieci z lektury pt.: „Charlie i fabryka czekolady”. Zastanów się, jakimi cechami się odznaczają, czy zasługują na pochwałę czy naganę.

(Załącznik nr 1)

Baśń to utwór literacki pochodzący od bajki ludowej; napisany najczęściej prozą (tekstem ciągłym). W baśniach zwierzęta i przedmioty obdarzone są często ludzkimi cechami lub mają magiczną moc. Wiele zdarzeń i postaci jest nieprawdziwych, fantastycznych. Baśnie niosą nam pouczenie: dobro, uczciwość i ciężka praca zawsze zwyciężają.

Cechy baśni:

- Cudowne, magiczne wydarzenia
- Świat rzeczywisty istnieje obok świata fantastycznego, nawzajem się te dwa światy przenikają
- Fantastyczny świat baśni jest zaludniony krasnoludkami, skrzatami, czarownicami, wróżkami, dobrymi i złymi duchami, królewiczami, rycerzami.
- Zdarzenia rozgrywają się w nieokreślonym miejscu i czasie.
- Dobro wygrywa nad złem
- Mędrzec, który ma ogromną wiedzę, posiada także niesamowite moce, dzięki którym może wpływać na świat i innych ludzi
- Motyw wędrówki

(Załącznik nr 1)

Baśń to utwór literacki pochodzący od bajki ludowej; napisany najczęściej prozą (tekstem ciągłym). W baśniach zwierzęta i przedmioty obdarzone są często ludzkimi cechami lub mają magiczną moc. Wiele zdarzeń i postaci jest nieprawdziwych, fantastycznych. Baśnie niosą nam pouczenie: dobro, uczciwość i ciężka praca zawsze zwyciężają.

Cechy baśni:

- Cudowne, magiczne wydarzenia
- Świat rzeczywisty istnieje obok świata fantastycznego, nawzajem się te dwa światy przenikają
- Fantastyczny świat baśni jest zaludniony krasnoludkami, skrzatami, czarownicami, wróżkami, dobrymi i złymi duchami, królewiczami, rycerzami.
- Zdarzenia rozgrywają się w nieokreślonym miejscu i czasie.
- Dobro wygrywa nad złem
- Mędrzec, który ma ogromną wiedzę, posiada także niesamowite moce, dzięki którym może wpływać na świat i innych ludzi
- Motyw wędrówki

(załącznik nr 2)

UZUPEŁNIJ TABELĘ: „BAŚŃ CZY NIE BAŚŃ”, WPISUJĄC PRZYKŁADY DO WSKAZANYCH MOTYWÓW BAŚNIOWYCH.

Motyw baśniowy	Przykłady z lektury pt.: „Charlie i fabryka czekolady”
Istnieją dwa równoległe światy – rzeczywisty i magiczny	
Zdarzenia rozgrywają się w nieokreślonym miejscu i czasie	
Mają miejsce cudowne, magiczne wydarzenia	
Pojawiają się nierealne, magiczne, bajkowe stworzenia	
Dobro zwycięża zło	
Występuje postać mędrca, który ma ogromny wpływ na ludzi i otaczający go świat	
Motyw wędrówki, która zawiera w sobie morał – niesie naukę na przyszłość	

Lekcja II: Jaki los czeka niegrzeczne dzieci? Rozważania na temat negatywnych form zachowań i ich skutków w oparciu o lekturę pt.: „Charlie i fabryka czekolady”.

Czas: 45 minut

Cele:

Uczeń potrafi:

- wskazać bohaterów dziecięcych
- dokonać krótkiej charakterystyki wskazanych postaci
- odróżnić dobro od zła
- wskazać/nazwać negatywne zachowania

Formy pracy:

Indywidualna, grupowa, zbiorowa

Metody pracy:

Pogadanka, dyskusja, burza mózgów, graffiti, praca z tekstem lektury

Środki dydaktyczne:

Tekst lektury „Charlie i fabryka czekolady”, karty pracy

Przebieg lekcji:

- nauczyciel pyta uczniów, jacy bohaterowie dziecięcy występują w lekturze, chętny uczeń odczytuje fragment prezentacji tychże postaci z tekstu lektury
- nauczyciel rozdaje wszystkim uczniom karty pracy (załącznik nr 1) z informacjami dotyczącymi dziecięcych bohaterów lektury. Zadaniem uczniów jest przyporządkowanie opisów do imion pięciorga dzieci
- na podstawie kart pracy chętni uczniowie dokonują krótkiej charakterystyki bohaterów
- uczniowie podczas dyskusji wskazują negatywne cechy dzieci, oceniają ich zachowanie, następnie uzupełniają tabelę (załącznik nr 2)
- na zakończenie uczniowie otrzymują karty pracy (załącznik nr 3) z niedokończonymi zdaniem dotyczącymi omawianych bohaterów. Najtrafniejsze dokończenia sformułowań uczniowie zapisują w zeszycie

- zadanie domowe:

Zastanów się, co najbardziej cenisz u swoich dziadków, za co możesz być im wdzięczny. Pomyśl, jak zachowujesz się wobec babci i dziadka – czy zawsze dobrze ich traktujesz.

(załącznik nr 1)

DOPASUJ INFORMACJE DO BOHATERÓW. ZASTANÓW SIĘ, KTO JEST AUTOREM PRZESTRÓG. W JAKIEJ INNEJ ZNANEJ CI LEKTURZE POJAWIŁY SIĘ DOBRE RADY I PRZESTROGI? DO KOGO BYŁY SKIEROWANE, KTO BYŁ ICH AUTOREM?

*(...) Ze wszystkich najważniejsze rzeczy,
Przynajmniej co się tyczy dzieci,
Są , by im nigdy, NIGDY, NIGDY,
TV okrutnej nie czynić krzywdy:
I nie pozwolić, by dzień cały
Przed aparatem przesiedziały.*

Augustus Gloop

*(...) Kara to za to, że ktoś się ceni
Wyżej od innych dusz bratnich, ludzi.*

Violet Beauregarde

*(...) mamy wszakże nadzieję, że nam uwierzycie:
Przenigdy nie popłaci przesadne gummy żucie,
Albowiem kto przy wadzie takiej wciąż obstaje,
Ten koniec bardzo smutny sam sobie zgotuje.*

Mike Teavee

*(...) Ile znieść też można, powiedzcie to sami,
Ze będzie pożerał wielkimi kęsami,
Co tylko mu w rękę wpadnie i w usta?*

Veruca Salt

(załącznik nr 2)

Imię i nazwisko bohatera	Negatywna cecha	Przykłady złych zachowań	Kara

(załącznik nr 2)

Imię i nazwisko bohatera	Negatywna cecha	Przykłady złych zachowań	Kara

(załącznik nr 3)

Augustus Gloop nauczył się, że

Zachowanie Veruci Salt zasługuje na naganę, ponieważ

Gdy stale żuje się gumę, to

Ciągłe oglądanie telewizji powoduje, że

(załącznik nr 3)

Augustus Gloop nauczył się, że

Zachowanie Veruci Salt zasługuje na naganę, ponieważ

Gdy stale żuje się gumę, to

Ciągłe oglądanie telewizji powoduje, że

(załącznik nr 3)

Augustus Gloop nauczył się, że

Zachowanie Veruci Salt zasługuje na naganę, ponieważ

Gdy stale żuje się gumę, to

Ciągłe oglądanie telewizji powoduje, że

(załącznik nr 3)

Augustus Gloop nauczył się, że

Zachowanie Veruci Salt zasługuje na naganę, ponieważ

Gdy stale żuje się gumę, to

Ciągłe oglądanie telewizji powoduje, że

(załącznik nr 3)

Augustus Gloop nauczył się, że

Zachowanie Veruci Salt zasługuje na naganę, ponieważ

Gdy stale żuje się gumę, to

Ciągłe oglądanie telewizji powoduje, że

(załącznik nr 3)

Augustus Gloop nauczył się, że

Zachowanie Veruci Salt zasługuje na naganę, ponieważ

Gdy stale żuje się gumę, to

Ciągłe oglądanie telewizji powoduje, że

Lekcja III/ IV: Trzy pokolenia pod jednym dachem – o miłości, szacunku i poświęceniu w rodzinie Bucketów.

Czas: 2 godz. lekcyjne

Cele:

Uczeń potrafi:

- opisać rodzinę Bucketów
- wskazać odpowiedni fragment tekstu mówiący o zwyczajach, tradycjach w rodzinie Charlie`go
- opowiedzieć o swoich dziadkach
- nazwać uczucia, które związane są ze słowami „babcia”/ „dziadek”
- poprawnie zaadresować i estetycznie napisać kartkę z życzeniami z okazji Dnia Babci/ Dnia Dziadka

Uczeń wie:

- jak należy zachować się wobec osoby starszej
- jak pielęgnować tradycje rodzinne

Uczeń zna:

- pojęcia: tradycja, zwyczaj, obyczaj; szacunek, respekt
- związki frazeologiczne z wyrazem „tradycja”

Formy pracy:

Indywidualna, zbiorowa, grupowa

Metody pracy:

Pogadanka, burza mózgów, rozmowa kontrolowana, praca z tekstem lektury, praca ze słownikiem

Środki dydaktyczne:

Wiersze: Anna Kamińska: „Babcia”, Wanda Chotomska: „Dzień Dziadka”, Słownik Języka Polskiego, Słownik Frazeologiczny, karty pracy

Przebieg lekcji:

- uczniowie krótko opowiadają o swoich relacjach z dziadkami, co najbardziej cenią u babci, dziadka, za co podziwiają rodziców swoich rodziców
- odczytanie wierszy A. Kamińskiej i W. Chotomskiej
- wspólne opracowanie mapy myśli podczas tzw. burzy mózgów (załącznik nr 1)
- chętni uczniowie opisują sytuacje w rodzinie Bucketów: gdzie mieszkają, w ile osób, w jakich warunkach, jak sobie radzą w trudnych sytuacjach
- uczniowie odczytują hasła ze słownika: tradycja, zwyczaj, obyczaj, szacunek, respekt
- uczniowie podają zwroty i wyrażenia ze słowem „tradycja” i objaśniają ich znaczenie

- rozmowa na temat wysyłania kartek pocztowych – kiedy wysyła się kartki, z jakiej okazji, do kogo najczęściej posyła się kartki, czy w dzisiejszych czasach często w ten sposób komunikujemy się z drugą osobą
- uczniowie przypominają, kim jest adresat i nadawca
- uczniowie odpowiadają na pytanie, jakie elementy zawiera poprawnie zaadresowana kartka pocztowa
- przypomnienie informacji, że na kartce pocztowej bezpośrednio zwroty do adresata pisać należy wielką literą – są one wyrazem szacunku
- uczniowie otrzymują kartki pocztowe (załącznik nr 2), poprawnie adresują je do swoich dziadków i uzupełniają samodzielnie wymyślonym wierszykiem, życzeniami z okazji Dnia Babci/ Dnia Dziadka
- ocena trzech najlepiej wykonanych kartek dla babci/dziadka

- zadanie domowe:

Wykorzystując „bank pomocnych słówek” (załącznik nr 3) opisz swoją babcię lub swojego dziadka. Zwróć uwagę nie tylko na cechy wyglądu i charakteru opisywanej postaci, ale także Twoje relacje z babcią lub dziadkiem – co je charakteryzuje, wyróżnia itp.

(załącznik nr 1)

Na podstawie tekstu lektury, własnych doświadczeń oraz wierszy dopiszcie jak najwięcej skojarzeń ze słowami „babcia”/ „dziadek”.

(załącznik nr 3)

Bank pomocnych słówek

- Włosy:

kasztanowe, blond, brązowe, czarne, długie, średniej długości, kręcone, krótkie, proste, falujące, puszyste, gęste, słabe, rzadkie, jasne, ciemne, rude, siwe

- Twarz:

Okrągła, pociągła, drobna, pyzata, blada, rumiana, śniada (opalona), piegowata, szczupła

- Oczy:

Zielone, niebieskie, jasnobrązowe, szare, piwne, czarne, wąskie, duże, okrągłe

- Spojrzenie:

Pogodne, łagodne, życzliwe, ponure, groźne, smutne, przenikliwe, bystre

- Nos:

Zadarty, prosty, mały, duży, długi, orli, wąski, szeroki, garbaty

- Usta:

Pełne, duże, czerwone, kształtne, wąskie, różowe, zaciśnięte, blade

- Sylwetka:

Wiotka, smukła, zgrabna, szczupła, koścista, zgarbiona, postawna, wątpa, barczysta

- Cechy charakteru i nie tylko:

Wesoły, pilny, życzliwy, wysportowany, pogodny, mądry, miły, sympatyczny, ładny, drobiazgowy, skromny, uczciwy, niecierpliwy, radosny, cierpliwy, nerwowy, rozmowny, nieśmiały, małomówny, uparty, odważny, leniwy, kłótniwy, serdeczny

(załącznik nr 3)

Bank pomocnych słówek

- Włosy:

kasztanowe, blond, brązowe, czarne, długie, średniej długości, kręcone, krótkie, proste, falujące, puszyste, gęste, słabe, rzadkie, jasne, ciemne, rude, siwe

- Twarz:

Okrągła, pociągła, drobna, pyzata, blada, rumiana, śniada (opalona), piegowata, szczupła

- Oczy:

Zielone, niebieskie, jasnobrązowe, szare, piwne, czarne, wąskie, duże, okrągłe

- Spojrzenie:

Pogodne, łagodne, życzliwe, ponure, groźne, smutne, przenikliwe, bystre

- Nos:

Zadarty, prosty, mały, duży, długi, orli, wąski, szeroki, garbaty

- Usta:

Pełne, duże, czerwone, kształtne, wąskie, różowe, zaciśnięte, blade

- Sylwetka:

Wiotka, smukła, zgrabna, szczupła, koścista, zgarbiona, postawna, wątpa, barczysta

- Cechy charakteru i nie tylko:

Wesoły, pilny, życzliwy, wysportowany, pogodny, mądry, miły, sympatyczny, ładny, drobiazgowy, skromny, uczciwy, niecierpliwy, radosny, cierpliwy, nerwowy, rozmowny, nieśmiały, małomówny, uparty, odważny, leniwy, kłótniwy, serdeczny

Lekcja V: Z wizytą w fabryce czekolady Willy`ego Wonki.

Czas: 45 minut

Cele:

Uczeń potrafi:

- Opisać właściciela fabryki
- Odszukać informacje w tekście na temat wynalazków pana Wonki
- Opowiedzieć o najważniejszym marzeniu Charliego i sposobach jego realizacji
- Opowiedzieć o Złotych Talonach ukrytych w batonach (kto je zdobył, w jaki sposób, kiedy)
- Ułożyć w poprawnej kolejności plan wydarzeń związany z wycieczką po fabryce czekolady
- Wskazać 5 podstawowych elementów zaproszenia

Formy pracy:

Indywidualna, grupowa, zbiorowa

Metody pracy:

Pogadanka, rozmowa kontrolowana, praca z tekstem lektury

Środki dydaktyczne:

Tekst lektury, karty pracy

Przebieg lekcji:

- sprawdzenie pracy domowej

- uczniowie opowiadają o fabryce czekolady i jej właścicielu. Przytaczając konkretne fragmenty tekstu, opisują wygląd pana Wonki, rozmawiają o jego wynalazkach

- uczniowie wyszukują w tekście fragmenty mówiące o kolejnych zdobywcach Złotych Talonów, jednocześnie opowiadają o największym marzeniu Charlie`ego Bucketa oraz sposobach na zdobycie wejściówki do fabryki pana Wonki

- nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (załącznik nr 1). Zadaniem uczniów jest ułożyć w poprawnej kolejności punkty planu wydarzeń – Wycieczka do Fabryki Czekolady.

- ocena najbardziej aktywnych uczniów

- zadanie domowe:

Wkrótce są Twoje urodziny. Zamierzasz zorganizować przyjęcie urodzinowe w fabryce pana Wonki. Napisz zaproszenie dla kolegi/koleżanki, pamiętaj o zasadzie „pięciu palców”, która obowiązuje przy pisaniu zaproszeń.

(załącznik nr 1)

1 lutego Charlie wraz z dziadkiem wziął udział w wycieczce po fabryce czekolady pana Wonki. Uporządkuj punkty planu – WYCIECZKA PO FABRYCE CZEKOLADY – zgodnie z kolejnością, w jakiej poszczególne wydarzenia miały miejsce. W razie potrzeby możesz skorzystać z tekstu lektury. Do dzieła!

1. Wejście do Hali Wynalazków – ulubione miejsce pana Wonki.
2. Zbiórka pod fabryką czekolady.
3. Podążanie krętymi korytarzami za panem Wonką w dół – najważniejsze części fabryki znajdują się głęboko pod ziemią.
4. Wejście do Hali Czekoladowej.
5. O godz. 10.00 pan Wonka otwiera drzwi fabryki i serdecznie wita się z każdym swoim gościem i jego opiekunem/opiekunami.
6. Kosztowanie przez uczestników wycieczki roślin: jaskrów, trawy z miętowego cukru.
7. Podróż różową, landrynkową łodzią po czekoladowej rzece.
8. Zdobywcy Złotych Talonów wraz z opiekunami oraz tłum gapiów oczekują na pojawienie się pana Wonki.
9. Dostrzeżenie małych istot – Umpa-Lumpy z Umpalandu.
10. Kraina cukierków.
11. Pozostawienie w korytarzu głównym – ciepłym i wypełnionym pięknymi zapachami – wierzchnich okryć.
12. Opowieść pana Wonki o ziarnach kakaowych i umowie z wodzem plemienia Umpa-Lumpy.
13. Pracujące wiewiórki w Hali Orzechowej.
14. Charlie zostaje sam w fabryce czekolady.
15. Veruca Salt chce, by ojciec kupił jej Upma-Lumpę.
16. Podróż windą z grubego przejrzystego szkła.
17. Augustus, podczas picia czekolady z rzeki, zostaje wessany przez rurę.
18. Odnalezienie chłopca-obzartucha w Hali Piankowej.